Адыгэ макъ

№ 64 (20328)
2013-рэ илъэс
БЭРЭСКЭШХУ
МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 12

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Диным епхыгъэ Iофыгъохэм атегущыIагъэх

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан Темыр Кавказым щыпсэурэ быслъымэнхэм якоординационнэ гупчэ итхьаматэу, Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм имуфтиеу Бердиев Исмахьил-хьаджэ, Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм имуфтиеу Дзэсэжъ Хьэзэртал-хьаджэ ыкIи Адыгеимрэ Пшызэ шъолъыррэ ащыпсэурэ быслъымэнхэм ямуфтиеу Къэрдэнэ Аскэрбый тыгъуасэ аIукIагъ.

Зэкъош республикищым ядин гъэIорышIапIэхэм япащэхэр зэгъусэхэу, зыкIыныгъэ азыфагу илъэу Iоф зэрэзэдашIэрэм, лъэпкъ ыкIи дин зэгурыIоныгъэр зэрагъэпытэрэм мэхьанэшхо иIэу зэрэщытыр АР-м и ЛIышъхьэ къыхигъэщыгъ.

— Ислъам диным къыдилъытэрэ лъэныкъохэмкIэ, КъурIаным итхагъэхэмкIэ тызекIоным тынаIэ тедгъэтын фае. Хьадэм ифэIо-фашIэхэр зэрагъэцакIэрэм зы екIолIакIэ къыфэгъотыгъэныр шъуипшъэрылъ шъхьаIэхэм ащыщэу сэлъытэ. Сыда пIомэ а лъэныкъомкIэ непэ зыкIыныгъэ щыIэп. Мы Iофыгъом обществэм еплъыкIэу фыриIэри зэгъэшIэгъэн фае, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан муфтийхэм закъыфигъазэзэ.

Лъэпкъым ишэн-зэхэтыкIыхэр диным ишапхъэхэм къахэхьанхэу зэрэщымытыр, ахэм ямэхьанэ зэрэзэтекIырэр, зэрэзэфэшъхьафхэр къыIуагъ Бердиев Исмахьил-хьаджэм. Адыгеим ыкIи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм ямуфтиеу Къэрдэнэ Аскэрбый икандидатурэ зэрэдыригъэштагъэм, диным епхыгъэ гумэкIыгъохэр зэрэзэхишIэхэрэм, IэпыIэгъу къызэрафэхъурэм фэшI республикэм и ЛIышъхьэ зэрэфэразэхэр къыхигъэщыгъ.

— Непэ Адыгеим лъэпкъ ыкIи дин зэгурыIоныгъэ зэрилъыр, цIыфхэр мамырэу зэрэзэдэпсэухэрэр зэкIэмэ анахь шъхьаI. КъыткIэхъухьэрэ лIэужхэм якъэралыгъо, яхэку шIу алъэгъоу, шъхьэкIафэ афашIэу пIугъэнхэмкIэ диным мэхьанэшхо зэриIэр къыдэтлъытэзэ типшъэрылъхэр зэдэдгъэцэкIэщтых, тызэгурыIощт, IэпыIэгъу тызэфэхъужьыщт, — къыIуагъ АР-м и ЛIышъхьэ зэIукIэгъум икIэух.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

АР-м и ЛIЫШЪХЬЭ ИIОФШIЭГЪУ ЗЭIУКIЭГЪУХЭР

Коллегием изэхэсыгъо Адыгеим щыкIуагъ

УФ-м ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ и Къыблэ шъолъыр гупчэ иколлегие идэкIыгъо зэхэсыгъо тыгъуасэ Адыгеим щыкIуагъ. Ар рагъэжьэным ыпэкIэ Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан мы гупчэм ипащэу, генерал-майорэу Игорь Одеррэ Министерствэм и ГъэIорышIапIэу АР-м щыIэм ипащэу Гъунэжъыкъо Муратрэ IофшIэгъу зэIукIэгъу адыриIагъ. Iофтхьабзэм хэлэжьагъ АР-м и ЛIышъхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу Владислав Федоровыр.

Игорь Одер къызэриIуагъэмкIэ, къэблэгъэрэ гъэмэфэ уахътэм Къыблэ федеральнэ шъолъырым исубъектхэм машIор къащымыхъуным, псэуалъэхэм ыкIи цIыфхэм ящынэгъончъагъэ къэухъумэгъэным изыфэгъэхьазырын ыкIи УФ-м и Президент иунашъоу «ОшIэ-дэмышIагъэм ищынагъо щыIэ зыхъукIэ электроннэ шIыкIэм тетэу макъэ языгъэIурэ зэхэт системэм игъэпсын ехьылIагъ» зыфиIорэм игъэцэкIэн атегъэпсыхьэгъэ зэхэсыгъохэм ащытегущыIэщтых.

— ОшIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ Министерствэмрэ регионхэмрэ Iоф зэдашIэнымкIэ амалэу щыIэхэм, ащкIэ пшъэрылъ шъхьаIэу къэуцухэрэм татегущыIэщт. Джащ фэдэу шъолъырхэм мыщкIэ IофшIагъэу аIэкIэлъыр зэдгъэшIэщт, гумэкIыгъо къызыкъокIыкIэ муниципальнэ образованиехэм япащэхэм цIыфхэр къаухъумэнхэ алъэкIыным фэгъэхьазырыгъэнхэм тынаIэ тедгъэтыщт. Мыщ мэхьанэшхо иI, сыда пIомэ илъэс къэс тикъэралыгъо ошIэ-дэмышIэ хъугъэшIэгъэ пчъагъэ къехъухьэ, ахэм ядэгъэзыжьын мэшIогъэкIуасэхэм ямызакъоу, нэмыкI къулыкъухэри, муниципалитетхэри фэхьазырынхэ фаех, — къыIуагъ И.Одер.

ТхьакIущынэ Аслъан гупчэм ипащэ анахьэу ынаIэ зытырыригъэдзагъэр республикэм и Мыекъопэ, Шэуджэн, Кощхьэблэ ыкIи Тэхъутэмыкъое районхэм хэушъхьэфыкIыгъэ мэшIогъэкIосэ техникэр икъу фэдизэу зэраIэкIэмылъыр ары. АщкIэ Адыгеим щыIэ ГъэIорышIапIэм IэпыIэгъу къыфэхъунхэ зэрэфаем къыкIигъэтхъыгъ.

— Адыгеим имэзхэр зыщынахьыбэ Мыекъопэ районым сыд фэдэрэ лъэныкъокIи анаIэ тырагъэтыныр, мэшIогъэкIосэным ишапхъэхэм адиштэу районым ищыкIэгъэ техникэр IэкIэгъэхьэгъэныр УФ-м ошIэ-дэмышIэ IофхэмкIэ и Министерствэ и ГъэIорышIапIэу АР-м щыIэм пшъэрылъэу фэзгъэуцугъ. Ащ дакIоу дунэе шапхъэхэм адиштэщт зыгъэпсэфыпIэу «Лэгъонакъэ» мы районым зэрэщыдгъэпсыщтыри зыщыдгъэгъупшэ хъущтэп, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

ПсэолъэшIыным ылъэныкъокIэ гъэхъагъэу иIэхэм, общественнэ-политикэ IофшIэным чанэу зэрэхэлажьэрэм, хэдзакIохэм яфедэхэм ренэу ынаIэ зэрэтетым ыкIи къызыхъугъэр илъэс 50 зэрэхъурэм афэшI Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тамыгъэу **«Законыр. Пшъэрылъыр. ЦIыфыгъэр»** зыфиIорэр фагъэшъошагъ **Хьабэхъу Юрэ Хьисэ ыкъом,** Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат, пшъэдэкIыжьэу ыхьырэмкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиIэ обществэу «СМУ-2»-м идиректор.

IэпыIэгъу афэхъугъэх

Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ и Министерствэ, агропромышленнэ комплексым щылажьэрэ ипредпринимательхэм ыкIи къэзыгъэзэжьыгъэхэм IэпыIэгъу язгъэгъотырэ Фондымрэ зэгъусэхэу Сирием къикIыжьыгъэ тилъэпкъэгъухэм шIушIэ тын афашIыгъ.

АР-м лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет къызэрэщаIуагъэмкIэ, Красногвардейскэ районым ит хъызмэтшIапIэу «Лаб» зыфиIорэм семчык дэгъэ литри 180-рэ, гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зиIэ обществэу «Мамрыкъом» дэгъэ килограмм 300, Дондуковскэ элеваторым хьаджыгъэ тонн къатIупщыгъ. Сирием къикIыжьыгъэ унэгъо 65-рэ фэдизымэ гъомылэпхъэ зэхэлъхэр афагощыгъэх.

Шъугу къэдгъэкIыжьын, Сирие Араб Республикэм къикIыжьыгъэ тилъэпкъэгъухэу Адыгеим щыпсэунэу къэкIожьыгъэхэм апае АР-м къэзыгъэзэжьыгъэхэм IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэнымкIэ Общественнэ фондым шIушIэ IэпыIэгъу угъоинхэр зэрэзэхищэрэр. Сирием къикIыжьыгъэ тилъэпкъэгъухэм мылькукIэ IэпыIэгъу афэхъу зышIоигъохэм апае реквизитхэр: АР-м и Общественнэ фондэу IэпыIэгъу языгъэгъотырэр зыдэщыIэр: **385006 Адыгэ Республик, къалэу Мыекъуапэ, урамэу Лениным ыцIэ зыхьырэр, 133-рэ.**

ИНН 0105027257
КПП 1010501001
Расчетный счет
40703810400570000004
Филиал г.Майкоп ОАО «МИнБ»
Корр/сч. 30101810100000000751
В ГРКЦ г. Майкоп НБ РА ЦБ РФ
БИК 047908751

(Тикорр.).

ТиныбжьыкIэхэр тишъолъыр щылэжьэнхэ фае

Адыгеим щыщэу Пшызэ къэралыгъо мэкъу-мэщ университетым щеджэхэрэмэ тиреспубликэ илIыкIоу Краснодар краим щыIэ Трахъо Тимур, мэкъу-мэщымкIэ республикэм иминистрэу Юрий Петровыр, ветеринариемкIэ къулыкъум ипащэу ХъокIон Аминэ, Советскэ Союзым илIыхъужъэу, тичIыпIэгъу космонавтэу Анатолий Березовоир аIукIагъэх. ЧIыгулэжьыным, былымхъуным алъэныкъокIэ тапэкIэ Iоф зышIэщт ныбжьыкIэхэм шIухьафтынхэр афашIыгъэх, еджэныр къызаухыкIэ зыщыщхэ республикэм къагъэзэжьынышъ, фэлэжьэнхэу къяджагъэх.

Пшызэ къэралыгъо мэкъу-мэщ университетыр загъэпсыгъэр илъэс 90-рэ хъугъэ, Къыблэ федеральнэ шъолъырым иапшъэрэ еджэпIэ анахь инхэм ащыщ. Факультет 26-рэ хэхьэ, сэнэхьат зэфэшъхьаф 60-мэ ащыфагъасэх. Адыгэ шъолъырым имэкъу-мэщ хъызмэт иIофышIэхэр зэкIэ пIоми ухэмыукъонэу 1922-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу мыщ щагъасэх.

Адыгеим икIыгъэхэу ныбжьыкIэхэм аIукIагъэхэм янахьыбэм мы апшъэрэ еджапIэр илъэс зэфэшъхьафхэм къаухыгъ. ДжырэкIэ Пшызэ къэралыгъо мэкъу-мэщ университетым тичIыпIэгъу ныбжьыкIэ нэбгырэ 508-рэ щеджэ. ЗэкIэри аугъоинхэ алъэкIыгъэп, анахь дэгъоу еджэхэрэр зэIукIэм къырагъэблэгъагъэх.

— Апшъэрэ мэкъу-мэщ гъэсэныгъэ зиIэ IофышIэхэр республикэм ищыкIагъэх, агрономхэм, былымхэм яIазэхэрэм, зоотехникхэм, гидротехникхэм, чIыгум изэтегъэпсыхьан дэлэжьэщтхэм анахьэу тащэкIэ, — къыIуагъ министрэу Юрий Петровым. Джащ фэдэу непэрэ уахътэм диштэрэ шIыкIэхэр агъэфедэзэ лэжьэщтхэр республикэм зэрищыкIагъэхэри ащ къыхигъэщыгъ ыкIи еджэгъу ужым Адыгеим Iоф щашIэнэу къагъэзэжьынэу ныбжьыкIэхэм зафигъэзагъ.

Мэкъу-мэщ хъызмэтым тегъэпсыхьэгъэ программэу щыIэхэри еджакIохэм къафаIотагъ. «ЗиIофшIэн езыгъэжьэгъэкIэ фермер», «НыбжьыкIэу къуаджэм щылажьэхэрэм псэупIэхэр ягъэгъотыгъэнхэр» зыфиIохэрэр ахэм ащыщых. Джы IофшIэным тегъэпсыхьэгъэ проект агъэхьазырымэ, еджэныр къызаухыкIэ программэхэм ахэлэжьэнхэ зэралъэкIыщтыр министрэм джащ фэдэу ариIуагъ. Укъызщыхъугъэ чIыпIэм ущылэжьэныр ыкIи шIуагъэ къыфэпхьыныр насыпыгъэкIэ зэрилъытэрэр Советскэ Союзым илIыхъужъэу, Адыгеим къыщыхъугъэу, зэIукIэм къеблэгъэгъэ Анатолий Березовоим игущыIэхэм къащыхигъэщыгъ. Республикэм илIыкIоу Краснодар краим щыIэ Трахъо Тимур тичIыпIэгъу ныбжьыкIэхэм IофшIапIэ ягъэгъотыгъэнымкIэ зэшIуахыхэрэми ягугъу къышIыгъ.

Апшъэрэ еджапIэм дэгъу дэдэу щеджэхэрэ ыкIи ащ иIофшIэн чанэу хэлажьэхэрэ нэбгырэ 14-мэ мэкъу-мэщымкIэ республикэ Министерствэм ищытхъу тхылъхэр афагъэшъошагъэх. Ахэм ащыщых къэкIыхэрэм якъэухъумэнкIэ факультетым чIэсхэу Хъут Аслъанрэ ХъокIо Амеранрэ. КъызэрэтаIуагъэмкIэ, тIури мы еджапIэм зэрэчIэхьагъэхэмкIэ кIэгъожьыхэрэп, къызаухыкIэ, непэрэ зэдэгущыIэгъум ыуж, IофшIапIэ зэрагъотыщтхэми яцыхьэ телъ.

ТапэкIи мэкъу-мэщ IофышIэхэр зэрагъэхьазырыщтхэм республикэ лIыкIохэмрэ еджапIэм ипащэу Александр Трубилинымрэ атегущыIагъэх.

ГЪУКIЭЛI Сусан.

ТыпфэгушIо!

Ацумыжъ Нурыет Чэмалэ ыпхъум *къызыхъугъэ мафэм пае тыфэгушIо. Гъатхэм фэдэу уигъашIэ дахэу, щылычым фэдэу уипсауныгъэ пытэу, уищыIэныгъэ гъогу кIыхьэу, уигушIо гупсэу уиIэхэм агу къыIэтэу ущыIэнэу тыпфэлъаIо!!!*

Мыгу Адамэ иунагъу.

ТыфэгушIо!

ЦIыфхэм япсауныгъэ зыпкъ игъэуцожьыгъэным хьалэлэу илъэс пчъагъэ езытыгъэ ***Ацумыжъ Нурыет Чэмалэ ыпхъум*** *имэфэкIэу къызыхъугъэ мафэмкIэ агу къадеIэу фэгушIох гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иIофышIэхэр. Псауныгъэ пытэ иIэу, хъярым хэмыкIэу, гупсэ-Iахьылхэм яфабэ щымыкIэу, пстэуми лъытэныгъэ къыфашIэу джыри илъэсыбэрэ щыIэнэу фэтэIо.*

Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иIофышIэхэр

ЯIофшIэн лъагъэкIуатэ

Адыгэ Республикэм ныбжьыкIэ IофхэмкIэ и Комитет иколлегие изэхэсыгъо мы мафэхэм щыIагъ. МэзиплIым къыкIоцI зэхащэгъэ Iофтхьабзэхэм зэфэхьысыжьхэр фашIыгъэх. Политикэм, творчествэм, спортым алъэныкъокIэ республикэм щызэхащэнэу агъэнэфэхэрэ Iофтхьабзэхэми, пшъэрылъэу зыфагъэуцужьыхэрэми атегущыIагъэх. АхэмкIэ анахь шъхьаIэхэм ащыщых апшъэрэ ыкIи гурыт гъэсэныгъэ зыщызэрагъэгъотырэ еджапIэхэм ачIэсхэр Iофтхьабзэу «Георгий икусэ» зыфиIоу мы мазэм ыкIэм зэхащэщтым, «Музейхэм ячэщ» зыфиIорэм зэрахагъэлэжьэщтхэр, социальнэ рекламэмкIэ я 4-рэ Урысые зэнэкъокъоу «НэплъэгъукI» зыфиIорэм зызэрэщаушэтыщтыр ыкIи нэмыкIхэр.

НыбжьыкIэ IофхэмкIэ Комитетым итхьаматэу Къэрэтэбэнэ Мыхьамодэ зэIукIэр къызэIуихыгъ. ЗытегущыIэщтхэ программэмкIэ анахьэу анаIэ зытырагъэтын фэе упчIэхэр къыгъэнэфагъэх. Нэужым республикэм щыкIогъэ Iофтхьабзэхэм ащыщхэр зэрэкIуагъэхэм тегущыIагъэх. «Беги за мной», «Все дома» зыфиIохэрэр ахэм ащыщых. НыбжьыкIэхэу ахэм ахэлэжьагъэхэм яеплъыкIэхэри къыдалъытэхэзэ, ягупшысэхэр къыраIотыкIыгъэх.

Комитетым иIофшIэн, ныбжьыкIэ политикэм афэгъэхьыгъэу къэбархэр къэзытхыжьэу, тиIофшIэгъоу ШхончыбэшIэ Рузанэ зэIукIэм щытхъу тхылъ къыщыфагъэшъошагъ. АщкIэ тыгу къыддеIэу тыфэгушIо.

(Тикорр.).

ПенсиехэмкIэ фондым шъугу къегъэкIыжьы

ИпшIыкIутфым ыуж къимынэу...

ПенсиехэмкIэ фондым Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ цIыфхэм IофшIэн язытыхэрэм агу къегъэкIыжьы шIокI зимыIэ пенсие ыкIи медицинэ страхованиехэмкIэ 2013-рэ илъэсым игъэтхапэ телъытэгъэ страховой тынхэр мэлылъфэгъум и 15-м шIомыкIэу къатынхэ зэрэфаер. Мыщ дэжьым къэIуагъэмэ хъущт къалъытагъэу, ау ипIалъэм амытыгъэ тынхэр чIыфэкIэ зэралъытэхэрэр ыкIи шIокI имыIэу къазэраIахыжьыщтхэр.

Шъугу къэтэгъэкIыжьы, блэкIыгъэ мазэм телъытэгъэ страховой тынхэр къыкIэлъыкIорэ мазэм и 15-м шIомыкIэу тыгъэнхэ фаеу хэбзэгъэуцугъэм зэригъэнафэрэр. ЗыгорэкIэ а пIалъэм иаужырэ мафэ зыгъэпсэфыгъо е Iоф замышIэрэ мафэм тефагъэмэ, аужырэ пIалъэу алъытэ ащ къыкIэлъыкIогъэ апэрэ IофшIэгъу мафэр.

Джащ фэдэу шъугу къэтэгъэкIыжьы формэу РСВ-1-м ыкIи ащ зэриптхэщт шIыкIэм зэхъокIыныгъэхэр зэрэфэхъугъэхэр. Ахэр зыфэгъэхьыгъэхэр цIыфыр страховать зышIыгъэ IофшIапIэм къэбархэр зэритхэн фэе едзыгъуитIоу хагъэхьагъэр ары. Ащ фэдэ IофшIапIэхэм ащыщых цIыфым ипсауныгъэкIэ зыягъэ къэкIорэ ыкIи щынагъоу щыт IофшIэнхэр зыщагъэцакIэхэрэр.

Ахъщэр зэрэшъутын фэе документхэм ягъэпсыкIэ, бюджет классификацием икодхэу ахъщэр зэрыжъугъэхьащтхэр ПенсиехэмкIэ фондым **исайтэу www. pfrf. ru** ижъугъотэщтых. Джащ фэдэу зэкIэ упчIэу къышъуфыкъокIыхэрэм яджэуапхэр цIыфхэр страховать зышIыгъэхэр зыщытхыгъэ чIыпIэм ПенсиехэмкIэ фондым ичIыпIэ къулыкъоу щыIэм ежъугъотылIэщтых.

Iофыр нахь псынкIэу ыкIи ипIалъэм ехъулIэу зэшIохыгъэ хъуным фэшI электроннэ шIыкIэр жъугъэфедэмэ нахьышIу. Ащ тетэу зыжъугъэпсыкIэ, отчетыр тхылъыпIэ шIыкIэкIэ къэшъумытми хъущт.

Страховой тынхэмкIэ хэбзэгъэуцугъэм ыгъэнэфэрэ пIалъэр шъумыукъу! Зыщышъумыгъэгъупш ахъщэу шъутыгъэр шъуиIофышIэхэм ацIэкIэ къызэIухыгъэ счетхэм зэрарыхьэрэр ыкIи ипIалъэ къэсмэ цIыфым пенсиеу ратыщтыр къызыхахыщт мылъкур ащ тетэу зэрэзэIукIэрэр.

ПенсиехэмкIэ фондым Адыгэ РеспубликэмкIэ и Къутамэ ипресс-къулыкъу.

Хэбзэгъэуцугъэу щыIэхэр аукъох

Къэралыгъо ыкIи муниципальнэ фэIо-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэмкIэ хэбзэгъэуцугъэм къыдыхэлъытэгъэ лъэныкъохэр зэшIохыгъэхэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъагъ Адыгэ Республикэм и Прокуратурэ иколлегие изэхэсыгъоу тыгъуасэ Мыекъуапэ щыкIуагъэр. Ащ иIофшIэн зэрищагъ АР-м и Прокурор шъхьаIэу Василий Пословскэм. Iофтхьабзэм хэлэжьагъэх УФ-м монополием пэшIуекIогъэнымкIэ икъулыкъу и ГъэIорышIапIэу АР-м щыIэм ипащэу Кобэщыч Аслъан, прокуратурэм иветеранхэм ыкIи ипенсионерхэм я Урысые общественнэ организацие ишъолъыр къутамэу Адыгеим щыIэм и Совет итхьаматэу Гъонэжьыкъо Муратбек, муниципальнэ образованиехэм ащыIэ прокурорхэр, нэмыкIхэри.

Къэралыгъо ыкIи муниципальнэ фэIо-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэмкIэ хэбзэгъэуцугъэу щыIэхэр бэрэ зэраукъохэрэм къытегущыIагъ ахъщэ къолъхьэ-тыным пэшIуекIогъэнымкIэ хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцакIэрэм лъыплъэрэ прокурорым иIэпыIэгъу шъхьаIэ ипшъэрылъхэр зыгъэцэкIэрэ Михаил Кривецкэр. Мы лъэныкъомкIэ бзэджэшIагъэ зезыхьагъэхэм якъыхэгъэщынкIэ прокуратурэм икъулыкъушIэхэм Iофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэр зэрэзэшIуахыхэрэр ащ къыхигъэщыгъ. Джащ фэдэу, 2011-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ хэбзэгъэуцугъэр 2012-рэ илъэсым процент 28-кIэ нахьыбэрэ зэраукъуагъэр агъэунэфыгъ. Ащ къыдыхэлъытагъэу IэнатIэ зыIыгъ пэщэ 43-мэ дисциплинарнэ ыкIи нэбгырэ 49-мэ административнэ пшъэдэкIыжь арагъэхьыщт. Мы илъэсым къыкIоцI IофипшI зэхафынэу хьыкумхэм афарагъэхьыгъ, административнэ хэбзэукъоныгъэхэм алъэныкъокIэ Iоф 43-рэ къызэIуахыгъ.

Мы лъэныкъомкIэ бзэджэшIагъэхэр зезыхьэхэрэм якъыхэгъэщынкIэ республикэм ихэбзэухъумэкIо къулыкъухэм ыкIи игъэцэкIэкIо хабзэ зэгурыIоныгъэ азыфагу илъэу зэдэлэжьэнхэ зэрэфаехэр зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэм къыхагъэщыгъ, пшъэрылъэу зэшIуахынхэ фаехэр агъэнэфагъэх.

ПIАТIЫКЪО Анет.

АХЭР О УИЦIЫФЫХ, АДЫГЕИР

ЗэлъашIэрэ кIэлэегъадж, шIэныгъэлэжь

Тиреспубликэ имызакъоу тихэгъэгушхуи щызэлъашIэрэ шIэныгъэлэжь-кIэлэегъадж Елена Шибинскаяр. ИцIыфыгъэкIэ, ыкIуачIэкIэ, ишIэныгъэкIэ ащ лъытэныгъэшхо къылэжьыгъ. Литературэр шIу зылъэгъурэмэ ащ ыцIэ ашIэ, иIофшIагъэхэр чIыпIабэмэ къащыхаутыгъэх ыкIи ахэм осэшхо афашIы.

Шибинскаям IофшIэгъишъэм ехъу къыхиутыгъ, ахэм ахэтых монографиехэр, егъэджэн IэпыIэгъухэр, методикэмкIэ зэрыгъозэщтхэр. Тхылъ шъхьафхэу блы къыдигъэкIыгъ, методическэ IэпыIэгъу зэмылIэужыгъохэу еджапIэхэм ащезыгъаджэхэрэм агъэфедэщтхэр ыгъэхьазырхи къыхаригъэутыгъэх.

1948 — 1958-рэ илъэсхэм къащегъэжьагъэу еджэпIэ зэфэшъхьафхэм кIэлэегъаджэу Iоф ащишIагъ (Махошевскэм, Ярославскэм, Мыекъуапэ). Ащ Iоф зишIэрэ илъэсхэм къакIоцI ипшъэрылъхэм ягъэцэкIэнкIэ хъупхъэу зыкъигъэлъэгъуагъ. Ипредметрэ ащкIэ зэребгъэджэщтхэ шIыкIэмрэ хэшIыкIышхо афыриI. Лъэхъанымрэ щыIэныгъэмрэ анахь Iофыгъо шъхьаIэу къагъэуцухэрэр зэпищэчхэзэ изэфэхьысыжьхэр ыгъэпсыщтыгъэх. Лъэпкъ, дунэе гурыIокIэ-псэлъакIэм, лъэпкъ художественнэ зэхашIэм, ахэм яхэхьонгъэхэр ыгъэунэфынхэм ынаIэ тет.

— Я 80-рэ илъэсхэм сэ Еленэ сыригъэджагъ. А илъэсхэм литературэр научнэу зэгъэшIэгъэнымкIэ профессиональнэ лъапсэм тегъэпсыкIыгъэу, зэрифэшъуашэу анаIэ тырагъэтыщтыгъэ. Ащ дакIоу филологие факультетым щеджэщтыгъэхэм ащыщхэу адыгэ ыкIи урыс литературэм кIочIакIэу къыхащэщтхэм ягъэхьазырын яшъыпкъэу пылъыгъэх. АщкIэ ныбжьыкIэмэ язэхэщакIоу тиIагъэр литературэр лъэшэу шIу зылъэгъущтыгъэ ыкIи ащ хэшIыкIышхо фызиIэгъэ Елена Шибинскаяр ары. Ар икIэщакIоу дэпкъ гъэзетэу «Жъогъобынхэр», «Литературэм ишъэфхэр», «ТитхакIохэр» зыфиIохэрэр къыдэкIыщтыгъэх. Усэхэу, рассказхэу, очеркхэу ттхыщтыгъэхэм литературнэ зэхэхьэгъу-зэхэсыгъо пэпчъ тыкъащыригъаджэщтыгъ. Ахэм тишIошIхэр къятIуалIэхэзэ, такъытыригъэгущыIэщтыгъ, зэхэтигъэфыщтыгъэх. Мыщ фэдэ зэIукIэгъухэм тикIэлэегъаджэ анахьэу ынаIэ зытыригъэтыщтыгъэр шъхьафит тхэкIэ-гупшысакIэ тиIэныр ары. Ащ темэу, Iофыгъоу къащиIэтыщтыгъэхэм къаушыхьатыщтыгъэ литературэм ихъугъэ-шIагъэхэм анэмыкIэу зэкIэ лъэпкъым игушъхьэ лъэжьыгъэ куоу зэрэзэхишIэрэр. Зэфэхьысыжь инхэм къафэкIон зэрилъэкIыщтыгъэр тинэрылъэгъугъ.

ЫпшъэкIэ къызэрэщытIуагъэу, шIэныгъэлэжьхэм, кIэлэегъаджэхэм, тхакIохэм ащыщыбэм ацIэхэр институтымрэ университетымрэ къарыкIуагъэм агопхыни ахэпхыни плъэкIыщтэп. Шибинскаям фэдэхэм яIофшIагъэхэмрэ ягъэджакIэрэ ягугъу шIукIэ къэмышIынэу хъурэп. ЛитературэмкIэ кIэлэегъаджэ IэпIэсэу зэрэщытым елъытыгъэу къэпIон хъумэ, ахэм ясатыр анахь мэхьанэшхо зиIэ чIыпIэр ащ щеубыты.

ЦIыфым Iоф дапшIэ зыхъукIэ игулъытэ, иакъыл зынэсырэ, ицIыфыгъэ къыхиубытэрэ зекIокIэ-шIыкIэ шапхъэхэр еолъэгъулIэх. Ахэм зэу ащыщ зыщапIугъэ чIыпIэм шIулъэгъоу фыриIэр. Еленэ зафэу, Iушэу, Iэдэбныгъэшхо зыхэлъ цIыфэу, кIэлэегъэджэ шъыпкъэу щыт.

Шибинскаям игущыIэ лъагэ кIочIэ лые къыпхелъхьэ, щысэу уигъэлъэгъурэр къыпшъхьапэ, пэрыохъухэм зямыгъэлъэхэным, пшъхьэ Iэтыгъэу уегугъузэ уиIофшIэн бгъэцэкIэным укъыфеIэты.

Профессорэу Е. П. Шибинскаяр 1996-рэ илъэсым диссертациехэмкIэ Советэу IофшIагъэр къызыщысыухъумэрэм изэхэсыгъо къыщиIогъэ гущыIэхэр непэ къызнэсыгъэм сщыгъупшэрэп. ИупкIэпкIыгъэ псалъэкIэ IофшIагъэм осэшхо фэшIыгъэныр игъоу ылъытэгъагъ, «лъэшэу тигуапэу наукэм иунагъо щыщ хъунэу етэгъэблагъэ» ыIогъагъ. СыдигъокIи аIо хабзэ акъылышIуагъэр къызэрыкIо дэдэу гъэпсыгъэу. Елена Петровнам илъэсыбэрэ Iоф дэсшIагъ, сызыщылэжьэрэ факультетым ипрофессорэу. Сэ анахьэу згъэшIагъощтыгъэр иIофшIэгъухэм къызэрыкIо шъыпкъэу ар зэрафыщытыгъэр, ахэм шъхьэкIафэ зэрафишIыщтыгъэр, зышIошIыжь-зыгъэпэгэн-зыгъэинын шэн-зекIуакIэ гори ащ къызэрэхэмыфэщтыгъэр ары. Ипчъэ сыдигъокIи студентхэмрэ аспирантхэмрэ афызэIухыгъагъ. Ахэм яушъыеу загъорэ зэхэпхыщтыгъэ, ащ игущыIэхэм гуфэбэгъэ-гупцIэнагъэу ахэлъым студентхэм агу къыдищаещтыгъэ. Ар сэмэркъэур зикIэсэ цIыфэу зэрыщытым елъытыгъэу, гущыIэ фабэр зыщищыкIагъэм тефэу къызиIокIэ, иIофшIэгъухэм рэхьатныгъэ къахильхьан е ыгъэчэфынхэ ылъэкIыщтыгъ. Непи ащ исэмэркъэу гущыIэ щэрыохэр типсалъэхэм ахэтэгъэфедэх, тигупсэ Адыгеир зыIэтырэ, зыгъэдэхэрэ тиIофшIэгъу тыфэраз. Бэ ащ къыдэхъугъэр, гъэхъагъэу ышIыгъэр.

Еленэ инаучнэ тхыгъэ IофшIагъэхэм шIуагъэу къахьырэм уехьырэхьышэжьынэу щытэп. Ащ ытхыгъэхэр шIэныгъэ къэкIопIэ дэгъу афэхъущт лъэпкъ литературэр зэзгъашIэ зышIоигъохэм, пIуныгъэ-гъэсэныгъэм иIофышIэхэм.

Нафэу зэрэщытымкIэ, сыд фэдэрэ шIэныгъэкIи лъэгапIэм ишапхъэр, иIэтэшъхьэIулIэ хъурэр зышIокъабыл еджакIохэр бгъэсэнхэр ары. Шибинскаям ар къыдэхъугъэу плъытэ хъущт. ЦIыфыр чыжьэу зыгъэплъэрэ ыкIи бэмэ ащызыгъэгугъырэ Iофхэр илъэс тIокIищым къехъурэ ащ зэшIуихыгъэх. Гупшысэ куу зыхэлъ IорыIуатэм еджакIом иакъыл зэрэхигъахъорэм, ащ ыбзэ зэригъэчаныгъэм амалышIухэр зэрэIэкIилъхьэхэрэр зэхэтэшIыкIых. Тисабыигъом зэхэтхыщтыгъэ кушъэ орэдхэм къащегъэжьагъэу, ныбжьыр лъыкIуатэ къэс ахахъозэ, джэгукIэхэм, хырыхыхьэхэм, гущыIэжъхэм, къоджэхь-къоджэшхыхэм нэмыкIырэ екIолIакIэхэмкIэ лъэпкъым ижабзэ идэхагъэ, литературэм ичаныгъэ зэхытагъашIэщтыгъэ, тигулъытэ хэхъонымкIэ яшIуагъэ къакIощтыгъэ. Ар икъу фэдизэу шIэныгъэм, гъэсэныгъэм пылъхэм лъагъэкIуатэ.

Литературэм чIыпIэ гъэнэфагъэ щызыубытырэ усакIохэр, тхакIохэр лъэпкъым зэрэфэусэщтхэм фэшъхьаф гупшысэ зэрямыIагъэр Шибинскаям итхыгъэхэм къащеIо. ТхакIохэу КIэрэщэ Тембот, Iэшъынэ Хьазрэт, Цуекъо Юныс, нэмыкIхэми ятхыгъэхэр къызыщызэхифырэ IофшIагъэхэу ащ иIэхэр лъэпкъым исаугъэтых.

КIэлэегъэджэ къызэрыкIоу ригъажьи, зэлъашIэрэ шIэныгъэлэжь-кIэлэегъаджэм, профессорым, институтым (джы университетым), литературэмкIэ икафедрэ ипащэу (1967 — 1975-рэ илъ.), гуманитар ушэтынхэм апылъ институтым инаучнэ IофышIэ шъхьаIэу (1979 — 1990-рэ илъ.) ащылэжьагъ. Урысые федерацием иеджапIэ изаслуженнэ кIэлэегъаджэм нэсэу гъогу шIагъо къыкIугъ. Ащ медалэу «Адыгеим и Щытхъузехь» зыфиIорэр къыфагъэшъошагъ.

Адыгэ тхакIохэм ащыщыбэм ацIэхэр институтым ихъишъэ е къырыкIуагъэм агопхынхэ плъэкIыщтэп. Ахэм яIофшIагъэхэм ягугъу къэмышIэу зиилъэсхэр хэзыгъэунэфыкIырэ шIэныгъэлэжьэу, литературоведэу зэрэщытым елъытыгъэу къэпIон хъумэ, икIэлэегъаджэ исэнэхьаткIэ анахь мэхьанэшхо зиIэ чIыпIэ Елена Шибинскаям еубыты.

Еленэ къызыхъугъэ мафэм фэгушIонхэу ригъэджагъэхэр, иIофшIэгъугъэхэр, иныбджэгъухэр, зэлъашIэрэ тхакIохэр, журналистхэр къыфэкIощтых. Тэри, гуманитар ушэтынхэмкIэ институтым иIофышIэхэмкIэ, лъэпкъым, хэкум хьалэлэу гъэсэныгъэ-пIуныгъэм фэлэжьэгъэ Еленэ непэ тигуапэу тыфэгушIо. Ипсауныгъэ къыкIимычэу джыри илъэсыбэ ыгъэшIэнэу тыфэлъаIо.

ШЭКIО Мир.

Филологие шIэныгъэхэмкIэ кандидат.

ДИН IОФХЭР

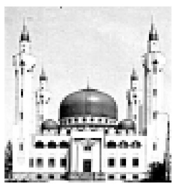

Хэта зилажьэр?

Совет хабзэм иапэрэ мафэхэм къащегъэжьагъэу иаужыпкъэрэхэм анэс тетыгъор зиехэр диным ебэныгъэх. Ефэнд пчъагъэ, динлэжьхэр агъэмысэхи, «хабзэм ипыицIэр» афауси, хьапс ашIыгъэх, Сыбыр рагъэлIыхьагъэх. Джы цIыфхэр нахь шъхьафит хъугъэх , тикъуаджэхэм мэщытхэр адэтых, азанэр къащэджэ, пэрыохъу ямыIэу диным фэгъэхьыгъэ фэIо-фашIэхэр агъэцакIэх. Ахэр зэкIэ дэгъу. Джы сызгъэгумэкIырэ Iофым ышъхьэ къисхын, ар хьадэм ифэIофашIэхэм япхыгъ. Сэ сизакъоп а Iофым ыгъэгумэкIыхэрэр, ахэм джэуап тэрэзхэр агъотых ашIоигъу, Iофыр зыпкъ иуцомэ гуапэ ащыхъущт.

ЗэкIэ быслъымэнхэм зигугъу къэсIыщт хабзэр ахэлъыгъэп, ар зылэжьыщтыгъэхэр Пшызэ Iушъо щыпсэурэ шапсыгъэхэр, нэтыхъуаехэр, нэмыкIхэри арых.

Уегупшысэмэ, ар гъэшIэгъоны. Апэрэ мафэу хьадэм ифэIофашIэхэр загъэцакIэхэрэм, хьадагъэм къекIолIагъэхэр агъашхэщтыгъэх. Мы уахътэр бырсыр дэдэ хъущтыгъэ: цIыфэу фыкъуагъэм иIахьылхэм ар къафагъае, модыкIэ, щагуми унэхэми Iанэхэр ащызэIухыгъэхэу, цIыфхэр етIупщыгъэу машхэх. Ащ фэдэ зекIокIэ-шIыкIэр шIуагъэ къэзыхьырэ Iофэу щытыгъэп. ТхьамыкIагъо къызэкIугъэ унагъомкIэ ар къиныгъошхоу алъыти, зэпагъэужьыгъ. «Зы Iофыгъо зэшIохыгъэ хъугъэшъ, тигуапэ», — аIо цIыфхэм.

Шэн шIагъохэу, зекIокIэ-шIыкIэ дэгъухэу тилъэпкъ хэлъхэм зэу ащыщ зэдеIэжьын-зэфэгумэкIыжьыныр. НэмыкI цIыф лъэпкъхэр, шъэфэп, къытэхъуапсэх, тизэфыщытыкIэхэр агъэшIагъох. Зидунай зыхъожьыгъэм — иIахьылхэми, иныбджэгъухэми — бэ тхьамыкIагъо къызыфыкъокIыгъэ унагъом къыпекIолIыхэрэр, къэнагъэхэм афэтхьаусыхэхэрэр, якъин адэзыIэтыхэрэр. Ар дэгъу, ау мытэрэзэу зы Iоф хэхьухьэ — ар Iалъмэкъ ушъэгъэ тыныр ары. Бэдэдэ шIагъэп ар шапсыгъэхэм къызэхэхьагъэр, ау лъапсэ ыдзыгъах.

Мощ фэдиз цIыфэу тхьаусыхакIо къэкIуагъэ пэпчъ хьадагъэ зиIэ унагъом Iалъмэкъ ушъагъэ ритыныр IэшIэха? IэшIэхэп ыкIи емыкIу ар. Ащ фэдиз гъомылапхъэу Iалъмэкъхэм арылъхьэм ахъщэшхо атефэ. Хэбзэ зекIокIэ дэгъоп ар, ханэжьыным игъо хъугъэ.

Мэфиблыр, мэфэ тIокIитIур, илъэс Iанэр къызэкIэлъэкIох. ТхьамыкIагъо зиIэ унагъом мэфиблымрэ мэфэ тIокIитIумрэ зэхэтэу зидунай зыхъожьыгъэм фешIы. Унагъом ежь зэрэшIоигъом тетэу ар ешIы. Ефэндхэм ащыщхэр а упчIэм тегущыIэкIых. ЗэрэхъурэмкIэ, унагъор диным ихабзэхэм ахэIэзыхьэ. Тэрэза ар, зэкIэми зэдаштэу хабзэ горэ щыIэн фаеба? Зэдэштэныгъэ щыIэп.

Аулъэ Фаизэ итхылъэу «Быслъымэн диныр пшIэнэу уфаемэ» зыфиIорэм ия 161-рэ нэкIубгъо мырэущтэу къыщеIо: «ЩыгъынIухыжьыр диным хэтэп. Ар умышIымэ мыхъунэу зыпIокIэ, Тхьэм къыгъэуцугъэ хабзэхэм уахэIэзыхьажьэу къекIы, хьарам мэхъу... ЩымыIэжьым мэфэ тIокIитIури, илъэс Iанэри фэпшIыжьынхэр, жъамэ фэбгъэуныр бысльымэн диным щыщхэп. Диным зэримыIоу узекIоныр псэкIоды».

НэмыкI Iазэхэм, къурIаным хэшIыкI фызиIэхэм мэфэ тIокIитIу Iанэм нэмыкI пшIы мыхъущтэу аIо. АIорэ пстэумэ ащыщэу тара тэрэзыр, шъыпкъэр? Теубытагъэ зэрэщымыIэм пае цIыфхэм зэрэзекIощтхэр ашIэрэп, алъэкIыщт закъор тхьаусыхэныр арышъ, ар агъэцакIэ.

Унагъом ицIыф зыфыкъуагъэр мэфэ 40 зэхъум ефэндым зылъэкIохэм къафэкIуагъэп. «НэкIмазэм мэфэ 40 Iанэр тефагъэшъ, сыкъэкIощтэп. НэкIмазэр зыIыгъыхэр шхэхэрэмэ янэцIыщтых — ащ сэ гунахь хэсхыщт», — ыIуагъ ефэндым. Унагъоу Iанэхэр зыгъэхьазырыгъэм нэмыкI ефэнд къыщагъ, Iофыри зэшIуихыгъ. ЕфэндитIумэ язэу тара хьакъынчъэу зекIуагъэр? Бэмэ, ахэм ефэндхэри ахэтых, ятIонэрэ ефэндым изекIуакIэ ашIотэрэз. Ахэм зэралъытэрэмкIэ, нэкIмазэр зыIыгъым зыгорэ шхэу ылъэгъумэ, ежьыри шхэ шIоигъоу хъущтымэ, енэцIымэ, къабылыщтэп инэкI. Пытагъэ хэлъын фае нэкIыр зыIыгъым. Ау ымыщыIэшъущтымэ, унагъом фишIэн фаеу телъыр ферэшIи, ядэжь орэкIожь. ДжащыгЪум изекIуакIэ тэрэзэу алъытэщт. Мы Iофыри зэнэкъокъоу динлэжьхэми ефэндхэми ахэлъышъ, игъо хъугъэ зы теубытэгъэ тэрэз горэ ашIыным.

IэкIыб хэгъэгу кьикIыгъэ адыгэу илъэс Iанэ горэм къырихьылIэгъагъэм ылъэгъурэр шIогъэшIэгъоныгъ. «Дунаим ехыжьыгъэм фэгъэхьыгъэу гущыIэ заул къаIорэр, къамыIуахэуи мэхъу», — ыIуагъ.

Динлэжьхэр, ефэндхэр Iофым куоу егупшысэнхэшъ, зыпкъ ит унашъохэр ашIынхэ фае.

ХЪУЩТ Щэбан.

ТИКОНЦЕРТХЭР

Мэкъэмэ дахэм гур къыдещае

Кинофильмэхэм ащызэхэтхырэ музыкэр скрипкэмкIэ, флейтэмкIэ, саксофонымкIэ, нэмыкI музыкальнэ Iэмэ-псымэхэмкIэ агъэжъынчыхэ зыхъукIэ, уядэIу пшIоигъоу уахътэ къыхэкIы. Республикэм ифилармоние цIыкIу щыкIогъэ пчыхьэзэхахьэу Светлана Митусрэ Сергей Пособиловымрэ зыхэлэжьагъэхэр искусствэм ишэпхъэ лъагэмэ адештэ.

Хьакъуй Заремэ зэрищэгъэ зэхахьэм тIысыпIэ нэкI иIагъэп. Хэгъэгу зэошхом ехьылIэгъэ фильмэхэм ащыщ «17 мгновений весны» зыфиIорэр. Артист цIэрыIохэу Юрий Никулиныр, Андрей Мироновыр, нэмыкIхэри зыхэлэжьэгъэ фильмэхэр гум икIыжьыхэрэп. 1980 — 1990-рэ илъэсхэм кинофильмэхэу къыдагъэкIыгъэхэм ащыщхэри непи цIыфмэ ашIогъэшIэгъоных.

Дунэе фестиваль-зэнэкъокъум щытхъуцIэ къыщыдэзыхыгъэ Сергей Пособиловым флейтэр, саксофоныр «къегъэгущыIэх». УедэIузэ щыIэнычгъэм ухещэ. Светлана Митус филармонием иартистк. Скрипкэр ыIыгъэу пчэгум нэгушIоу къехьэшъ, музыкальнэ произведение къинхэр дэгъоу къырегъаIох. Орэдышъом купкIэу иIэм лъыIэсыгъэу, гупшысэм зэлъикIугъэу скрипкэм къыригъэIоныр шэнышIу ащ фэхъугъ.

Адыгэ къэралыгъо университетым искусствэхэмкIэ иинститут щеджэхэрэ Яна Пособиловамрэ Алевтина Кобозевамрэ орэдхэр зэхахьэм къыщаIуагъэх. Концертыр апэрэу къатыгъ, программэр нахь гъэшIэгъон ашIын алъэкIыщтышъ, филармонием изалышхо артистхэм япчыхьэзэхахьэ щытлъэгъунэу тэгугъэ.

Сурэтым итыр: **Светлана Митусрэ Сергей Пособиловымрэ.**

КIЭЛЭЦIЫКIУХЭМРЭ АДЫГАБЗЭМ ИЗЭГЪЭШIЭНРЭ

«Щыгъыжъыер» бзэм икъэкIуапI

Адыгабзэм изэгъэшIэн фэгъэхьыгъэ Iофтхьабзэу тиреспубликэ щыкIуагъэхэм чанэу ахэлэжьагъэмэ ащыщ кIэлэцIыкIу купэу «Щыгъыжъыер». Тыбзэ ибаиныгъэхэр IупкIэу къаIотагъэх, орэдхэр къаIуагъэх.

«Щыгъыжъыем» ихудожественнэ пащэу, Урысыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгеим инароднэ артисткэу Уджыхъу Марыет тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» зырагъэблагъэм, купэу зэхащагъэм инеущырэ мафэ къырыкIощтым зэригъэгумэкIырэм тегущыIагъэх. «Щыгъыжъыем» фэдэ кIэлэцIыкIу ансамблэхэр нахьыбэу зэрэзэхащэщтхэм, IэпыIэгъоу аратын алъэкIыщтым, нэмыкI IофыгъохэмкIэ яеплъыкIэхэр къараIолIагъэх. IэкIыб хэгъэгумэ къарыкIыжьыгъэ тилъэпкъэгъумэ якIэлэцIыкIухэр «Щыгъыжъыем» бэ хъухэу хэтых. Бзэр псэм фагъадэзэ зэрагъашIэ. ШIэныгъэлэжьэу Едыдж Батырай игуапэу ипшъэшъитIу «Щыгъыжъыем» хигъэхьагъ.

Сурэтым итхэр: **«Щыгъыжъыем» хэтхэр.**

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

ТекIоныгъэкIэ ыублагъ

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Славянский» Славянск-на-Кубани — 3:1.
Мэлылъфэгъум и 10-м Мыекъуапэ щешIагъэх.
Зезыщагъэхэр: Д. Недвижий, Р. Дудов — Кисловодск, А. Ширяев —Ставрополь.
«Зэкъошныгъ»: Макоев, Нечукин (Абаев, 11), Мыкъо, Емкъужъ, Кузнецов, Жегулин (Такълый, 62), Барахоев (Датхъужъ,75), Сандаков (Батырбый, 60). Натхъо (Къонэ, 56), Винников, Кокарев.
Къэлапчъэм Iэгуаор дэзыдзагъэхэр: Устинов — 32, «Славянский», Кокарев — 50,70, Винников — 88, «Зэкъошныгъ».

2012 — 2013-рэ илъэс ешIэгъум паублэжьыгъ. Апэрэ зэIукIэгъоу стадионэу «Юностым» щыкIуагъэм кIэухэу фэхъугъэм тигъэгушIуагъ. «Зэкъошныгъэм» текIоныгъэр къызэрэдихыгъэм имызакъоу, ешIакIэу къыгъэлъэгъуагъэм тигъэгушIуагъ. ХьакIэмэ яфутболистэу М. Устиновыр тикъэлапчъэ къызыдэом, ухъумакIохэр икъоу лъыплъагъэхэп, хъагъэм Iэгуаор ифагъ. «Зэкъошныгъэм» ащ ыуж иешIакIэ нахь шъуамбгъоу ыгъэпсыгъ. Илья Кокаревыр иIэпэIэсэныгъэкIэ тифутболистхэм къахэщыщтыгъ.

Натхъо Амир къытыгъэ Iэгуаом Илья Кокаревыр шъхьэкIэ еуи, пчъагъэр 1:1 хъугъэ. Илья ухъумакIомэ ябэнызэ къэлапчъэм зыдэом, Iэгуаор къэлэпчъэпкъым тефагъ, къызэлъатэм чэрэгъузэ хъагъэм ифагъ — 2:1. ЕшIэгъур зыщаухыным тифутболистэу апэкIэ илъыгъэхэу Антон Винниковым Iэгуаор къаIэкIихи, къэлапчъэм дидзагъ — 3:1.

Пресс-зэIукIэм тренер шъхьаIэхэм къыщаIуагъэм къыхэтхыгъэр «Зэкъошныгъэм» иешIакIэ зэрэхигъэхъуагъэр, ауж къинэхэрэм къахэкIыжьын зэрилъэкIыщтыр ары. Тифутболистхэу В. Макоевым, М. Мыкъом, М. Емкъужъым, И. Кокаревым, А. Натхъом, А. Къонэм, А. Барахоевым, нэмыкIхэм яIэпэIэсэныгъэ хагъэхъуагъ.

АР-м и Парламент и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, комитетхэм ятхьаматэхэу Брыцо Рэмэзанэ, Мырзэ Джамбэч, нэмыкI пащэхэр ешIэгъум еплъыгъэх.

Купым зэрэщешIагъэхэр

«Торпедо» — «Алания-Д» — 1:1, «Черноморец» — «Астрахань» — 1:2, «Ангушт» — «Энергия» — 1:0, «Олимпия» — СКА — 3:0 (ешIагъэхэп), «Волгар» — «Мэщыкъу» — 0:6, «Таганрог» — «Биолог» — 0:1, КТГ — «Дагдизель» — 1:2.

ЧIыпIэу зыдэщытхэр

1. «Астрахань» — 43
2. «Черноморец» — 43
3. «Ангушт» — 41
4. «Торпедо» — 39
5. «Мэщыкъу» — 38
6. «Алания-Д» — 35
7. «Дагдизель» — 35
8. «Славянский» — 35
9. «Таганрог» — 31
10. «Биолог» — 30
11. «Митос» — 28
12. «Зэкъошныгъ» — 26
13. «Энергия» — 26
14. «Олимпия» — 19
15. КТГ — 19
16. «Волгарь» — 15
17. СКА — 6.

Мэлылъфэгъум и 15-м «Зэкъошныгъэр» Пятигорскэ щыIукIэщт «Мэщыкъом».

Сурэтым итыр: **«Зэкъошныгъэр» ыпэкIэ илъыгъ.**

НэкIубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьаIэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр
МЭЩЛIЭКЪО Саид

Редактор шъхьаIэм игуадзэр — пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
ХЪУРМЭ Хъусен

Редакциер зыдэщыIэр:
385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэIорышIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4346
Индексхэр 52161 52162
Зак. 996

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00